๑๗๑๙

ที่ นศ ๐๐๒๓.๔/ว ๕๑๒๔

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๒๓ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง แจ้งผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ และนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๒๘๗๔
ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่า มีผู้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอให้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีประชาชนในหมู่บ้านแห่งหนึ่งได้รับแบบสอบถามจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้แสดงความประสงค์เกี่ยวกับการก่อสร้างยกระดับถนนภายในหมู่บ้าน โดยกล่าวอ้างถึงความเดือดร้อนจากปัญหาน้ำท่วมผิวจราจรและถนนทรุดโทรมแต่ไม่มีข้อมูลและรายละเอียดของโครงการประกอบการตัดสินใจ โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนดังกล่าว เห็นว่าการเพิ่มระดับความสูงของถนนอาจเป็นภาระให้ประชาชนต้องปรับปรุงอาคารบ้านเรือนเพื่อป้องกันปัญหาน้ำไหลเอ่อเข้าท่วมบ้าน การดำเนินโครงการดังกล่าวจึงต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน และเสนอให้มีมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดแนวทางและซักซ้อมความเข้าใจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จังหวัดนครศรีธรรมราชพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในการดำเนินโครงการของรัฐที่มีลักษณะเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจหรือสังคมที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย วิถีชีวิต หรือส่วนได้เสียเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น จึงขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปราโมทย์ ศรีวิสุทธิ์)
ท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานกฎหมายระเบียบและเรื่องร้องทุกข์
โทร ๐๗๕ ๓๕๖๑๔๔ ต่อ ๔๑,๔๒

งานกฎหมายระเบียบและเรื่องราวร้องทุกข์
เลขที่รับ 979
วันที่ 21 ก.ย. 2565
เวลา

ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๒๘๗๔

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง แจ้งผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ สม ๐๐๐๓/๓๗๔๙ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแจ้งว่า มีผู้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอให้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีประชาชนในหมู่บ้านแห่งหนึ่งได้รับแบบสอบถามจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้แสดงความประสงค์เกี่ยวกับการก่อสร้างยกระดับถนนภายในหมู่บ้าน โดยกล่าวอ้างถึงความเดือดร้อนจากปัญหาน้ำท่วมผิวจราจรและถนนทรุดโทรม แต่ไม่มีข้อมูลและรายละเอียดของโครงการประกอบการตัดสินใจ โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนดังกล่าว เห็นว่าการเพิ่มระดับความสูงของถนนอาจเป็นภาระให้ประชาชนต้องปรับปรุงอาคารบ้านเรือนเพื่อป้องกันปัญหาน้ำไหลเอ่อเข้าท่วมบ้าน การดำเนินโครงการดังกล่าวจึงต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน และเสนอให้มีมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดแนวทางและซักซ้อมความเข้าใจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ฉะนั้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในการดำเนินโครงการของรัฐที่มีลักษณะเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจหรือสังคมที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย วิถีชีวิต หรือส่วนได้เสียเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น จึงขอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริวัฒน์ บุปผาเจริญ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.co.th

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 46516
วันที่ ?๘ ส.ค. 2565
เวลา.....

ที่ สม ๐๐๐๓/๓๗๔๙

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖-๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๕

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
เลขรับ 2388
วันที่ ๒๕ ก.ย. ๒๕๖๕
เวลา 9.58 น.

เรื่อง แจ้งผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนารายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๐๓/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕
๒. รายละเอียดพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตราที่เกี่ยวข้อง

ด้วยมีผู้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอให้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีประชาชนในหมู่บ้าน ได้รับแบบสอบถามจากเพื่อให้แสดงความประสงค์เกี่ยวกับการก่อสร้างยกระดับถนนภายในหมู่บ้าน โดยกล่าวอ้างถึงความเดือดร้อนจากปัญหาน้ำท่วมผิวจราจรและถนนทรุดโทรม แต่ไม่มีข้อมูลและรายละเอียดของโครงการประกอบการตัดสินใจ ผู้ร้องเห็นว่าโครงการดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อประชาชนและสร้างภาระในการปรับปรุงอาคารบ้านเรือนเพื่อป้องกันปัญหาน้ำไหลเอ่อเข้าท่วมบ้าน จึงขอให้ตรวจสอบ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอเรียนว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนข้างต้นเสร็จสิ้นแล้ว และให้มีมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ ทั้งนี้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ และแจ้งผลให้ทราบในโอกาสแรกด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายชนินทร์ เกตุปราชญ์)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
กลุ่มงานตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ๔
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๑๙๗๑ (ศิริลดา/ภพธรรม) / โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๗๗๙๐

กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒
เลขรับ 1259
วันที่ ๒๕ ก.ย. ๒๕๖๕
เวลา 11.07

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๐๓/๒๕๖๕

เรื่อง สิทธิชุมชนอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในที่อยู่อาศัย กรณีกล่าวอ้างว่า จะดำเนินโครงการยกระดับถนนภายในหมู่บ้าน โดยไม่ให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ผู้ร้อง ปกปิดชื่อ

ผู้ถูกร้อง

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๓๖/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นหมู่บ้านเก่าแก่ในพื้นที่ตำบล อำเภอ จังหวัด โดยพื้นที่หมู่บ้านเชื่อมต่อกับถนน

โดยเมื่อปี ๒๕๖๓ ผู้ถูกร้องได้ดำเนินโครงการก่อสร้างปรับปรุงยกระดับถนนและท่อระบายน้ำ ช่วงถนน ถึงซอย และโครงการก่อสร้างปรับปรุงยกระดับถนนและท่อระบายน้ำถนน ซอย ถึงซอย ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ประชาชนในหมู่บ้าน ได้รับแบบสอบถามจากผู้ถูกร้อง ซึ่งให้แสดงความประสงค์เกี่ยวกับการก่อสร้างยกระดับถนนภายในหมู่บ้าน โดยกล่าวอ้างถึงความเดือดร้อนจากปัญหาน้ำท่วมผิวจราจรและถนนทรุดโทรม แต่ไม่มีข้อมูลและรายละเอียดของโครงการประกอบการตัดสินใจ ผู้ร้องเห็นว่าการยกระดับถนนในหมู่บ้านจะส่งผลกระทบต่อประชาชนและสร้างภาระในการปรับปรุงอาคารบ้านเรือนเพื่อป้องกันปัญหาน้ำไหลเอ่อเข้าท่วมบ้าน จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิชุมชนอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในที่อยู่อาศัย ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖

/๓. การตรวจสอบ...

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบโดยพิจารณาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

๓.๑ รายงานผลการตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ ๑๙๙/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง สิทธิชุมชน กรณีกล่าวอ้างว่าโครงการก่อสร้างปรับปรุงยกระดับถนนและท่อระบายน้ำถนน ไม่รับฟังความคิดเห็นของประชาชน

๓.๒ รายงานการประชุมตรวจสอบข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕ ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๓ รายงานการประชุมตรวจสอบข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ ณ ศาลากลางจังหวัด

๔. ข้อเท็จจริงที่รับฟังได้

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง ฝ่ายผู้ถูกร้อง บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมาย และหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังในเบื้องต้นได้ว่า หมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านเก่าแก่ในพื้นที่ตำบล อำเภอ จังหวัด มีผู้อยู่อาศัยประมาณ ๖๐๐ กว่าหลังคาเรือน โดยพื้นที่หมู่บ้านมีถนนเชื่อมต่อกับถนน แต่เดิมสภาพพื้นที่บริเวณดังกล่าว การไหลของน้ำจะไหลจากพื้นที่ด้านทิศใต้ไปยังทิศเหนือลงสู่คลอง และไหลจากด้านทิศตะวันตกไปยังทิศตะวันออกลงสู่คลอง ต่อมาได้มีการยกถนนและเริ่มมีสิ่งปลูกสร้างริมคลอง และมีการพัฒนาพื้นที่ อาทิ หมู่บ้านจัดสรร ชุมชนต่าง ๆ การสร้างทางด่วน และถนน ทำให้พื้นที่ลุ่มเพื่อรับน้ำลดลง ระบบการระบายน้ำและคูคลองต่าง ๆ ขาดการบำรุงรักษา เมื่อฝนตกจึงเกิดปัญหาน้ำท่วมขัง เนื่องจากคูคลองไม่สามารถระบายน้ำออกจากพื้นที่ได้

เมื่อปี ๒๕๖๓ ผู้ถูกร้องได้ดำเนินโครงการก่อสร้างปรับปรุงยกระดับถนนและท่อระบายน้ำถนน ช่วงถนน ถึงซอย (ถนนเส้นหลัก) โดยเพิ่มระดับความสูงถนนตั้งแต่ ๒๐-๕๐ เซนติเมตร รวมทั้งได้ดำเนินโครงการก่อสร้างปรับปรุงยกระดับถนนและท่อระบายน้ำถนน ซอย ถึงซอย (ถนนภายในหมู่บ้าน เชื่อมต่อระหว่างถนน เส้นหลักไปยัง) โดยเพิ่มระดับความสูงถนน ๖๐ เซนติเมตร และมีความสูงของทางเท้าอีก ๒๐ เซนติเมตร ภายหลังจากการก่อสร้างถนน แล้วเสร็จ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ประชาชนในหมู่บ้าน ได้รับแบบสอบถามจากผู้ถูกร้องซึ่งให้แสดงความประสงค์

/เกี่ยวกับ...

เกี่ยวกับการก่อสร้างยกระดับถนนภายในหมู่บ้าน โดยกล่าวอ้างว่า ผู้พักอาศัยภายในหมู่บ้าน ได้รับความเดือดร้อนจากฝนตกน้ำท่วมผิวจราจร ไม่สะดวกในการเดินทาง เนื่องจากถนนภายในหมู่บ้าน พื้นผิวถนนยังทรุดโทรม เกิดน้ำท่วมขังบ่อยครั้งเวลาฝนตก และท่อระบายน้ำเสื่อมสภาพ จึงจัดทำแบบสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการของประชาชน โดยกำหนดให้ตอบกลับภายในวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๔

หลังจากได้รับแบบสอบถามดังกล่าว เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ ผู้แทนหมู่บ้าน ได้ร่วมกันลงชื่อและแจ้งเป็นหนังสือไปยังนายก ของผู้ถูกร้องเพื่อขอให้ยกเลิกแบบสอบถาม และต่อมาเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการหมู่บ้าน ได้ประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับแบบสอบถามดังกล่าวและการก่อสร้างยกระดับถนนภายในหมู่บ้าน เนื่องจากผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงหรือให้รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลโครงการ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ ผู้แทนหมู่บ้าน จึงได้ขอเข้าพบนายก ของผู้ถูกร้องเพื่อขอให้ยกเลิกแบบสอบถามดังกล่าวอีกครั้ง และขอให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลโครงการอย่างเพียงพอเพื่อประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อขอให้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ต่อมาเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้จัดประชุมรับฟังข้อเท็จจริงจากผู้ถูกร้องและผู้แทนหมู่บ้าน เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยผู้ถูกร้องได้ชี้แจงข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า โครงการก่อสร้างปรับปรุงยกระดับถนนและท่อระบายน้ำ ถนน ช่วงถนน ถึงซอย เป็นหนึ่งในแผนงานตามนโยบายของจังหวัดที่เร่งรัดการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก ซึ่งจังหวัด เคยของบประมาณไปยังส่วนกลางแต่ไม่ได้รับการจัดสรร จึงได้ของบประมาณจากท้องถิ่นและให้ผู้ถูกร้องเป็นผู้ดำเนินการ โดยภาพรวมของโครงการจะมีการยกระดับถนนและวางท่อระบายน้ำใหม่เพิ่มขึ้น รวมถึงโครงการในซอย ถึงซอย ซึ่งระบบทั้งหมดนี้อยู่ในแผนงานของผู้ถูกร้องซึ่งเป็นแผนต่อเนื่อง

ส่วนปัญหาที่มีการร้องเรียนในครั้งนี้ คือโครงการยกระดับความสูงของถนนภายในหมู่บ้าน (ซอยย่อยของซอย ซึ่งเป็นโครงการที่ยังไม่ได้ดำเนินการก่อสร้าง แต่อยู่ในขั้นตอนการสำรวจความต้องการของประชาชนโดยใช้แบบสอบถามก่อนที่จะนำไปบรรจุเป็นแผนงาน ซึ่งโดยปกติแล้วการจัดทำแผนพัฒนาของผู้ถูกร้องจะมาจากการทำประชาคมผ่านคณะกรรมการชุมชน โดยจะเสนอความต้องการของชุมชนไปยังผู้ถูกร้อง จากนั้นผู้ถูกร้องจะเสนอให้สภา พิจารณาจากความจำเป็นเร่งด่วน แล้วจึงตราเป็นเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งกรณีดังกล่าวจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่า ในหมู่บ้าน มีทั้งประชาชนที่ต้องการและไม่ต้องการให้มีการยกระดับถนนในหมู่บ้าน ผู้ถูกร้องจึงได้เสนอให้สมาชิกในหมู่บ้าน ปรึกษาหารือกันเพื่อให้ได้ข้อยุติก่อน แล้วจึงเสนอเรื่องให้ผู้ถูกร้องพิจารณา

/ในส่วน...

ในส่วนผู้แทนหมู่บ้าน ได้ให้ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า ในการสำรวจความต้องการของประชาชนโดยใช้แบบสอบถามของผู้ถูกร้องนั้น ไม่ได้ดำเนินการตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน มีเพียงการสอบถามว่าต้องการยกระดับถนนหรือไม่เท่านั้น แต่ไม่มีข้อมูลและรายละเอียดของโครงการที่เพียงพอต่อการตัดสินใจ อาทิ สาระสำคัญของโครงการ ทางเลือกในการดำเนินการ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบ การเยียวยาผู้ได้รับความเดือดร้อน อีกทั้งการยกระดับถนนในหมู่บ้าน ไม่ใช่การแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง แต่สาเหตุของปัญหาน้ำท่วมคือระบบการระบายน้ำเดิมไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ จึงเสนอให้มีการปรับปรุงระบบการระบายน้ำ จัดการสิ่งกีดขวางทางน้ำ ลอกท่อระบายน้ำในแนวนอน รวมทั้งขุดลอกคูคลองต่าง ๆ ที่มีความตื้นเขิน ซึ่งหากมีการยกระดับถนนในหมู่บ้าน จะยิ่งเป็นการซ้ำเติมปัญหา น้ำจะไหลเอ่อเข้าท่วมบ้านของประชาชนแทนเนื่องจากถนนมีระดับสูงกว่า และสร้างภาระให้กับประชาชน ซึ่งข้อมูลเมื่อปี ๒๕๖๓ พบว่าบ้านเรือนของประชาชนในหมู่บ้าน ที่เป็นโครงสร้างเดิมยังไม่ยกพื้นสูง มีจำนวนมากถึง ๕๑๖ หลังคาเรือน ที่ผ่านมาประชาชนได้พยายามปรับปรุงอาคารบ้านเรือนของตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำไหลเข้าบ้านมาโดยตลอด ซึ่งมีภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจำนวนมาก

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๒๒ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ผู้แทนหมู่บ้าน ซึ่งใช้ชื่อว่า “กลุ่มรัก ได้จัดทำแบบสอบถามพร้อมแนบรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาน้ำท่วมและการยกระดับถนนในหมู่บ้าน ส่งไปยังสมาชิกในหมู่บ้าน จำนวน ๕๘๕ หลังคาเรือน เพื่อสอบถามความคิดเห็น และได้รับการตอบกลับประมาณ ๑๙๖ ครัวเรือน สรุปได้ว่ามีผู้ไม่เห็นด้วยกับการยกระดับถนน จำนวน ๑๗๓ ครัวเรือน เห็นด้วย จำนวน ๙ ครัวเรือน และความเห็นอื่น ๆ จำนวน ๑๔ ครัวเรือน

ทั้งนี้ หลังจากได้รับฟังความเห็นของทุกฝ่ายในการประชุมเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕ ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว ที่ประชุมได้มีความเห็นร่วมกัน ดังนี้

๑) กรณีปัญหาความเดือดร้อนและผลกระทบจากการยกระดับถนน และถนนในซอย ถึงซอย นั้น ผู้ถูกร้องรับว่าจะดำเนินการแก้ไขปัญหาตามข้อเสนอแนะของผู้แทนหมู่บ้าน โดยจะดำเนินการลอกท่อระบายน้ำทั้งในส่วนที่เป็นบ่อพักและตลอดแนวนอนของท่อระบายน้ำ และเชื่อมต่อท่อระบายน้ำให้สามารถใช้งานได้ ส่วนที่เสนอให้มีการติดตั้งและปรับปรุงสถานีสูบน้ำเพิ่มเติม และแก้ไขปัญหาสิ่งกีดขวางทางระบายน้ำในคลองต่าง ๆ ผู้ถูกร้องจะนำไปพิจารณาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบระบายน้ำต่อไป

๒) กรณีการยกระดับถนนในหมู่บ้าน นั้น ให้ผู้ถูกร้องประสานทำความเข้าใจกับประชาชนในหมู่บ้าน โดยใช้กระบวนการปรึกษาหารือร่วมกันหรือใช้แบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวผู้ถูกร้องต้องให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ รวมถึงมาตรการป้องกันและบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นให้ชัดเจนครบถ้วนเพื่อประกอบการตัดสินใจ

/ต่อมา...

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้ประชุมร่วมกับจังหวัด พร้อมด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ณ ศาลากลางจังหวัด เพื่อหารือการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมถนน และจังหวัด ซึ่งตามแผนพัฒนาจังหวัด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก จำนวน ๒๖ จุด โดยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านกลไกการแต่งตั้งคณะกรรมการในการปฏิบัติงานและมีการติดตามประเมินผล รวมทั้งมีการจัดทำแผนพัฒนาระบบการระบายน้ำในคลองต่าง ๆ การพัฒนาเครื่องสูบน้ำและเพิ่มสถานีสูบน้ำ การกำจัดสิ่งกีดขวางในการระบายน้ำ การจัดเก็บขยะและวัชพืช โดยจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาศูนย์บริหารการจัดการน้ำ รวมทั้งทำหน้าที่ในการประสานงานและติดตามสถานการณ์การบริหารจัดการน้ำ แต่ในทางปฏิบัติสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการขุดลอกคลองและการจัดการสิ่งกีดขวางทางน้ำ เนื่องจากในการดำเนินการต้องขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการ

ในส่วนการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมถนน และหมู่บ้าน นั้น พบปัญหาการระบายน้ำในพื้นที่บริเวณใต้ทางด่วนหรือบริเวณที่มีการก่อสร้าง เนื่องจากมีเศษวัสดุก่อสร้างกีดขวางทางระบายน้ำ และในพื้นที่หน้าหมู่บ้าน และหมู่บ้าน พบปัญหาการระบายน้ำเช่นเดียวกัน เนื่องจากเป็นพื้นที่คอคอด มีลักษณะแคบ คูคลองตื้นเขิน และมีขยะอุดตันเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ ในการประชุมดังกล่าวผู้แทนหมู่บ้าน ได้มีข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาโดยยินดีให้ความร่วมมือและสนับสนุนงบประมาณบางส่วนให้กับผู้ถูกร้องเพื่อดำเนินการขุดลอกคลองและท่อระบายน้ำภายในหมู่บ้าน ซึ่งผู้ถูกร้องแจ้งว่ายินดีให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่และรับว่าในระยะแรกจะเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการขุดลอกคลองและท่อระบายน้ำภายในหมู่บ้านเอง เนื่องจากเป็นภารกิจและหน้าที่หลักของผู้ถูกร้อง อย่างไรก็ตาม จากการสอบถามความคืบหน้าการแก้ไขปัญหา เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ ผู้แทนหมู่บ้าน แจ้งว่าผู้ถูกร้องยังไม่ได้ดำเนินการตามข้อตกลงข้างต้นแต่อย่างใด

๕. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า กรณีที่ผู้ร้องขอให้ตรวจสอบการดำเนินการของผู้ถูกร้องในโครงการยกระดับความสูงของถนนภายในหมู่บ้าน นั้น การดำเนินการอยู่ในขั้นตอนการสำรวจความต้องการเบื้องต้นของประชาชนที่อาศัยอยู่ภายในหมู่บ้าน ซึ่งผู้ถูกร้องรับว่าจะไปประสานทำความเข้าใจและกำหนดแนวทางร่วมกับประชาชนภายในหมู่บ้าน ก่อนดำเนินการ ส่วนการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมนั้น ผู้ถูกร้องรับว่าจะนำความเห็นและข้อเสนอที่ได้จากการประชุมเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕ และวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ ไปพิจารณาดำเนินการ ในชั้นนี้จึงเห็นว่า กรณีตามคำร้องได้มีการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันซึ่งผู้ถูกร้องรับว่าจะดำเนินการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนแล้ว

/อย่างไรก็ตาม...

อย่างไรก็ตาม แม้ผู้ถูกร้องรับว่าจะดำเนินการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมถนน แต่จากการตรวจสอบยังพบข้อจำกัด ดังนี้

๑) แม้ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาโครงการต่าง ๆ ของผู้ถูกร้องจะกำหนดให้มีการเสนอความต้องการของชุมชนผ่านการจัดทำประชาคมโดยคณะกรรมการชุมชน แต่กรณีโครงการยกระดับความสูงของถนนภายในหมู่บ้าน นั้น เข้าข่ายโครงการที่ต้องจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘* เนื่องจากเป็นการดำเนินโครงการของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่อาจมีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อวิถีชีวิต สภาพแวดล้อม และสิทธิในที่อยู่อาศัยของประชาชน ซึ่งการเพิ่มระดับความสูงของถนนอาจเป็นการสร้างภาระให้ประชาชนต้องปรับปรุงอาคารบ้านเรือนเพื่อป้องกันปัญหาน้ำไหลเอ่อเข้าท่วมบ้าน การดำเนินโครงการในลักษณะดังกล่าวจึงต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบรายละเอียดข้อมูลโครงการและมาตรการในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบอย่างเพียงพอเพื่อประกอบการตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน[๖] อันจะมีผลต่อการคุ้มครองสิทธิในที่อยู่อาศัยและมาตรฐานการครองชีพ ตามกติกา

/ระหว่างประเทศ...

---

* ผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และแนะนำหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้เคยให้ความเห็นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีการดำเนินโครงการก่อสร้างปรับปรุงยกระดับถนนและท่อระบายน้ำถนนสามัคคี ช่วงถนนประชาชื่นถึงซอยสามัคคี ๔๖ และถนนสามัคคี ๕๘ (รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๙๙/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓) สรุปได้ว่า ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นระเบียบปฏิบัติของฝ่ายบริหาร ใช้ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐจะดำเนินโครงการของรัฐและไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้โดยเฉพาะ ให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ ส่วนโครงการที่เข้าข่ายต้องจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบนี้ ให้พิจารณาคำนิยามตามข้อ ๔ ดังนี้

"โครงการของรัฐ" หมายความว่า การดำเนินโครงการของหน่วยงานรัฐอันเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจหรือสังคม ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐหรือโดยวิธีการให้สัมปทานหรืออนุญาตให้บุคคลอื่นทำ ทั้งนี้ บรรดาที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย วิถีชีวิต หรือส่วนได้เสียเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น

"หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นใดของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ

[๖] รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๔๓ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

ฯลฯ ฯลฯ

(๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม" ที่ได้ให้การรับรองสิทธิของบุคคลในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอสำหรับตนเองและครอบครัว ซึ่งรวมถึงอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยที่เพียงพอ และสภาพการครองชีพที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุด โดยการรับรองสิทธิในที่อยู่อาศัยที่เพียงพอนั้น ไม่ได้หมายความเพียงแต่การมีที่อยู่อาศัยเป็นที่พึ่งพิงเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงสิทธิที่จะอยู่อาศัยในสถานที่ซึ่งมีความมั่นคงของสิทธิในการครอบครอง มีศักดิ์ศรี และมีความสามารถที่จะอยู่อาศัย

/รวมทั้ง...

---

(๓) เข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรืองดเว้นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชนและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะนั้นโดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

ฯลฯ ฯลฯ

มาตรา ๕๘ การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชน หรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง

ในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า

" กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ข้อ ๑๑

๑. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอสำหรับตนเองและครอบครัว ซึ่งรวมถึงอาหารเครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยที่เพียงพอและสภาพการครองชีพที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐภาคีจะดำเนินขั้นตอนที่เหมาะสมเพื่อประกันการทำให้สิทธินี้เป็นจริง โดยรับรองความสำคัญอย่างแท้จริงของความร่วมมือระหว่างประเทศบนพื้นฐานของความยินยอมโดยเสรี

ฯลฯ ฯลฯ

ข้อ ๑๒

๑. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนที่จะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นได้

๒. ขั้นตอนในการดำเนินการโดยรัฐภาคีแห่งกติกานี้ เพื่อบรรลุผลในการทำให้สิทธินี้เป็นจริงอย่างสมบูรณ์จะต้องรวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อ

ฯลฯ ฯลฯ

(ข) การปรับปรุงในทุกด้านของสุขลักษณะทางสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม

ฯลฯ ฯลฯ

รวมทั้งการมีสิทธิที่จะได้รับการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องปรับปรุงในทุกด้านของสุขลักษณะทางสิ่งแวดล้อมเพื่อบรรลุผลในการทำให้สิทธิเหล่านี้เป็นจริงอย่างสมบูรณ์

๒) น้ำท่วมถนน เป็น ๑ ใน ๒๖ จุดปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากตามแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งจังหวัด ได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง จังหวัด และคณะอนุกรรมการดำเนินงานแก้ไขปัญหาจุดเสี่ยงน้ำท่วมซัง (ถนน) จังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาในภาพรวม รวมทั้งได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๐ เพื่อพัฒนาและบริหารจัดการคลอง ซึ่งเป็นคลองรับน้ำจากถนนระบายออกสู่แม่น้ำ และแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา เพื่อทำหน้าที่ในการบูรณาการแก้ไขปัญหา โดยสาเหตุสำคัญของปัญหาน้ำท่วมถนน มาจากประสิทธิภาพการระบายน้ำ เนื่องจากเป็นพื้นที่คอคอดและมีลักษณะแคบ คูคลองต่าง ๆ โดยรอบมีความตื้นเขิน เช่น คลอง นอกจากนี้ยังพบว่ามีสิ่งกีดขวางทางน้ำ ซึ่งผู้ถูกร้องชี้แจงว่า การแก้ไขปัญหาพบข้อจำกัดและอุปสรรค เช่น การขุดลอกคูคลองที่ตื้นเขินและการจัดการปัญหาสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ เนื่องจากในการดำเนินการต้องขออนุญาตไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทันท่วงที และในทางปฏิบัติยังไม่ชัดเจนว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการกระจายอำนาจสามารถดำเนินการได้มากน้อยเพียงใด เช่น คลอง ไหลผ่านพื้นที่ของผู้ถูกร้องและเทศบาล

หากต้องการขุดลอกต้องขออนุญาตจากกรมชลประทานซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลคลองดังกล่าว ในขณะที่การแก้ไขปัญหาสิ่งล่วงล้ำลำน้ำหรือสิ่งกีดขวางทางน้ำต้องขออนุญาตจากกรมเจ้าท่า เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในการดำเนินโครงการของรัฐที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชน และให้การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมถนน สามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป

๖. มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อเทศบาล (ผู้ถูกร้อง) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัด ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) เพื่อดำเนินการ ดังนี้

/๖.๑ ให้เทศบาล...

๖.๑ ให้เทศบาล (ผู้ถูกร้อง) เร่งรัดการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วมภายในพื้นที่หมู่บ้าน โดยให้ประชาชนภายในหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ หรือร่วมดำเนินการดังกล่าว สำหรับการสำรวจความคิดเห็นเบื้องต้นของประชาชนเกี่ยวกับโครงการยกระดับความสูงของถนนในพื้นที่หมู่บ้าน นั้น ให้ประสานทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่หมู่บ้าน โดยใช้กระบวนการปรึกษาหารือเพื่อกำหนดวิธีการขั้นตอนในการดำเนินการร่วมกัน โดยเป็นหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่จะต้องให้ข้อมูลและรายละเอียดของโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบและแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อประกอบการตัดสินใจของประชาชน ทั้งนี้ หากจะดำเนินโครงการดังกล่าวต่อไป ผู้ถูกร้องต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘

๖.๒ ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดแนวปฏิบัติและซักซ้อมความเข้าใจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินโครงการที่มีลักษณะเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจหรือสังคมที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย วิถีชีวิต หรือส่วนได้เสียเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น โดยกำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับสิทธิของบุคคลและชุมชนที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และหนังสือสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

๖.๓ ให้จังหวัด ประสานการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมถนน ร่วมกับเทศบาล (ผู้ถูกร้อง) ผ่านคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด และกลไกอื่น ๆ ตามแผนพัฒนาจังหวัด เช่น คณะกรรมการอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งจังหวัด คณะอนุกรรมการดำเนินงานแก้ไขปัญหาจุดเสี่ยงน้ำท่วมซ้ำ (ถนน) จังหวัด โดยบูรณาการข้อมูลและสารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำเพื่อวิเคราะห์สาเหตุและจัดทำแผนปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุให้สอดคล้องตามกลไกของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวต้องเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียและชุมชนในท้องถิ่นร่วมให้ความเห็นและข้อเสนอแนะด้วย

๖.๔ ให้จังหวัด รวบรวมปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจและการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมอาทิ การดูแลรักษาทางน้ำสาธารณะ การขุดลอกคูคลอง การจัดการสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ และซักซ้อมความเข้าใจร่วมกับหน่วยงานภายในจังหวัด เพื่อให้เกิดความชัดเจนทั้งในเรื่องของภารกิจอำนาจหน้าที่และขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบภายใต้ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์และความรวดเร็วในการบูรณาการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมให้มีประสิทธิภาพต่อไป

/๗. มติ...

๗. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๒๗/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ จึงมีมติว่า กรณีตามคำร้องนี้ได้มีการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันแล้ว และให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามข้อ ๖ ของรายงานนี้ ต่อเทศบาล (ผู้ถูกร้อง) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัด. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) เพื่อดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์	ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางปรีดา คงแป้น	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายวสันต์ ภัยหลีกลี้	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ